

Arie Molenkamp



Arie Molenkamp RO is organisatieadviseur, auteur en trainer. Initiator van internal auditing in Nederland

Internal auditors voldoen niet

Het is de eerste keer dat de beroepsorganisatie van internal auditors op eigen kracht, dus zonder NBA, een omgevingsonderzoek heeft uitgevoerd. Het IIA-rapport '*In Control and Disclosure; through the eyes of the internal auditor*' laat zien of ondernemingen voldoen aan de eisen die de Nederlandse Corporate Governance Code stelt. In een speciale bijeenkomst werd het glossy rapport door een trotse Michel Kee aan Jos Streppel, voorzitter van de Monitoringcommissie, uitgereikt. De boodschap? Neem in de code op dat internal auditors beoordelen of de onderneming compliant is.

Het overhandigen van het rapport bleef niet zonder gevolgen. Een euforisch gevoel van kracht, eendracht en verbondenheid maakte zich van de zaal meester. Op eigen benen staan. Een periode van afhankelijkheid van de grote broer werd afgesloten. Het devies: als internal auditor houden we ons niet meer met controles bezig; we toetsen control frameworks. Wie had dat ooit kunnen vermoeden? De auditor als management control deskundige, als kritisch raadsman, als strategisch partner van de raad van bestuur.

Koude douche

Het gevoel van gelukzaligheid was van korte duur. Tenslotte was in het programma ook professor Hans Strikwerda opgenomen. Strikwerda confronteerde de verzamelde internal auditors met hun verantwoordelijkheid voor de taak die men zich meende te moeten aanmeten. De code is, zo betoogde hij, bij wet aangewezen en dient het algemeen belang. Hij gaf aan dat wil een onderneming op langere termijn overleven, zij in staat moet zijn veranderingen in technologie, demografie en politiek te vertalen in aanpassingen in het business-model en in alle aspecten van de organisatie. Deze logische samenhang gaat in de praktijk echter niet op: raden van bestuur hebben zo hun eigen agenda's. Ook verhinderen tal van psychologisch mechanismen dat men veranderingen onderkent, juist interpreteert en in staat is oplossingen te genereren. De internal auditor is dus gehouden betrokkenen te confronteren met verouderde routines, mentale en psychologische blokkades en cognitieve tekortkomingen. Gevoelens van verbijstering teisterden het auditorium.

Doerak

Maar het tij keerde. Onverwachte bijval van Streppel, 'de internal auditor is de doerak van de organisatie' en reacties vanuit het publiek misten hun uitwerking niet. De toegestroomde auditors realiseerden zich wel degelijk dat strategisch partnership als consequentie heeft dat de internal auditor is gehouden om het bestuur en het management te confronteren met opvattingen en gedrag die het halen van het maatschappelijke doel in de weg staan. En daar is kennis, overtuigingskracht en courage voor nodig.

Het gevoel om als professional iets voor de maatschappij en ondernemingen te kunnen betekenen was weer helemaal terug. Een geslaagde bijeenkomst en een verzekerde toekomst. Dacht men.

Social media

Op de LinkedIn groep van het IIA werd de definitie van Strikwerda geplaatst. Na een paar positiefkritische bijdragen die de kern van de boodschap onderschreven brak het tumult los. Het inspectiebloed kookte; de definitie was te vaag; een luide roep om harde normen; er moest worden gecontroleerd; de externe accountant werd van stal gehaald...

Dubbel paspoort

Dat niet alle internal auditors de nieuwe definitie aankunnen of aanwillen is wel duidelijk. Uw scribent maakt zich echter zorgen of men, gezien de reacties, wel binnen de huidige definitie werkt. Ik stel voor dat internal auditors worden getoetst! Hoe?

Naar Strikwerda: 'de huidige rule-based IIA-kwaliteitstoetsing zal in het belang van ondernemingen worden vervangen. Auditors worden voortaan geconfronteerd met verouderde normen als inspectieattitude, dubbel beroepsaspoort, afhankelijke opstelling, monodisciplinaire denkwijze, onbekendheid met behavioural controls, eenzijdige opleiding, en onvermogen te veranderen...'

De vraag is of internal auditors aan de norm voldoen.